

Høring av forskriftene for rammeplaner for lektorutdanning og PPU 8–13

Vi har gått gjennom rammeplaner og forskrifter og vil kommentere med følgende punkter:

1. Da de integrerte lektorutdanningene ble innført, beholdt man en ettårig PPU-del i studiet. De faglige komponentene ble derimot redusert fra fem år i en ordinær mastergrad til fire år i en integrert mastergrad. *Et hovedprinsipp for vurdering av de nye lærerutdanningene må derfor være at den faglige delen av lærerutdanningen ikke svekkes ytterligere – men heller styrkes, om mulig.*

Dette synspunktet fremmes også i St.meld. 11 (2008–2009), som er et av grunnlagsdokumentene for de nye rammeplanene. Her snakkes det mye om behovet for å heve den faglige kompetansen.

2. Det foreslås at lektorutdanningen skal ha minst 100 dager praksis, mens PPU fortsatt skal ha minst 60 dager. Denne iøynefallende forskjellen krever en begrunnelse. Dersom 60 dager er tilstrekkelig i PPU, er det vanskelig å forstå at lektorstudentene trenger 40 dager mer. Dersom 100 dager er nødvendig i lektorutdanningen, antyder det at PPU er en utilstrekkelig eller mindreverdige lærerutdanning. 100 dager praksis er en betydelig økning i forhold til dagens integrerte lektorprogrammer. Dersom vi aksepterer at de nåværende programmene definerer et fullt masterstudium, kan vi ikke øke praksisomfanget uten å redusere noe annet. Vi har allerede advart sterkt mot en ytterligere reduksjon av faginnholdet i lektorutdanningen, og dersom praksisøkningen tas fra profesjonsfaget, vil dette få sterkt redusert innhold av fagdidaktikk og pedagogikk. Vi bør heller satse på å øke kvaliteten i den praksisen som nå foregår. *Vi foreslår derfor at kravet til omfang av praksis i lektorutdanningen rettes fra «minst 100 dager» til «minst 60 dager».*
3. I §1 i forskriften for PPU finner vi en uheldig formulering: «sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring.» Her ser det ut som om profesjonsfag er et eget fag, sidestilt med pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring, ikke et fag som består av disse. I begge forskriftene fastlås det at profesjonsfaget skal være på 60 studiepoeng med en fordeling på 30 studiepoeng til pedagogikk og 15 studiepoeng til fagdidaktikk i hvert av studentens to fag. *Vi støtter forslaget og begrunnelsen for at profesjonsfaget har en likeverdig fordeling med 20 studiepoeng til*

pedagogikk og 20 studiepoeng til hvert fags fagdidaktikk. Pedagogikk har en lang historie som eget fag. Men i løpet av de siste tiårene har fagenes fagdidaktikk utviklet seg til fullverdige akademiske fag med egne teorier og med omfattende praksisnær forskning. Mange av temaene som undervises på allment nivå av pedagoger, kan undervises vel så relevant med tilknytning til fag og reelle undervisningssituasjoner av fagdidaktikere. En rekke studentevalueringer støtter også et slikt synspunkt.

4. Vi mener at opptakskravene er for strenge til PPU og for svake til lektorutdanning. Forslaget til forskrift for PPU krever at studentene skal ha mastergrad i et av sine undervisningsfag. Det betyr at både den integrerte lektorutdanningen og PPU heretter bare skal utdanne lektorer med mastergrad, og dermed at det ikke lenger blir lærerutdanning for adjunkter med bachelorgrad. Vi deler et ønske om at lærerne – spesielt i videregående opplæring – skal ha høy faglig kompetanse, og vi har argumentert for dette over. Vi tror likevel at dette er en uheldig vei å gå i dagens situasjon. Mangelen på kompetente lærere i norsk skole blir snart så stor at dette ikke er tiden for å stenge adjunktveien. Det vil i overskuelig framtid være behov for adjunkter, ikke minst på ungdomstrinnet. På ungdomstrinnet vil en adjunkt fremdeles ha større faglig tyngde enn lærere fra den nye GLU 5–10 utdanningen. På lengre sikt bør det diskuteres om alle lærerutdanningene bør bli femårige og nå masternivå, men dette ligger uansett flere år fram i tid.
5. Forskriftene til lektorutdanning og PPU bør kreve at studentene har tatt de to fagene sine til høyeste nivå i videregående opplæring. Dersom dette ikke kreves, må det i det minste kreves at fagstudiene skal bygge på disse kursene fra videregående opplæring. Studentene skal ikke bruke lærerutdanningen til å lære fagkunnskaper som de allerede burde ha fra egen skolegang, men til å lære fagene sine ut over videregående nivå.
6. I forslaget til forskrift for lektorutdanningen innføres det en «fordypningsoppgave» i tredje studieår som skal vurderes til bestått eller ikke bestått. Den skal inngå i fag I eller fag II. Hensikten med en slik oppgave framgår ikke av høringsutkastet. Hva som legges i «fordypning» er ikke presisert. Skal den ha en master-forberedende funksjon? Det er mulig at oppgaven er ment å være en slags test på «faglig egnethet». Men alle fagkursene vurderer faglig kompetanse, så det kan neppe være nødvendig. Så lenge fordypningsoppgaven ikke har en tydelig, meningsfull hensikt, kan den lett bli ytterligere en belastning på fagstudiet. Vi ser at det kan tenkes oppgavetyper som kan ha en positiv faglig funksjon. En anbefaling om fordypningsoppgave kan eventuelt tas inn i retningslinjene.

Blindern 29.11.12
For Naturfagsenteret

Doris Jorde
leder